

Ideja vodilja⁹

sa engleskog preveo dr Miloš Đurić
Univerzitet u Beogradu – Elektrotehnički fakultet, Beograd, Srbija
milos.djuric@etf.bg.ac.rs

Misija *LibrePlaneta* je da osnaži globalnu mrežu lokalnih i akademskih grupa, projektnih timova, interesnih radnih grupa i pojedinaca koji saraduju kako bi unapredili slobodan softver i slobodnu kulturu kao pokret za društvenu pravdu.

I. Motivacija

Budući da mediji i tehnologija posreduju u tome kako doživljavamo svet i saradjemo sa svetom, privatni vlasnici softvera, znanja i kulture imaju nad nama kontrolu. Uz veliko zalaganje za slobodan softver i slobodna dela kulture, zajednički delujemo protiv eksploatacije, dominacije i ugnjetavanja koje je omogućilo privatno vlasništvo nad tehnologijom, medijima i komunikacijama. Dok su slobodni softver i slobodna kultura radikalni stavovi protiv jednog oblika ugnjetavanja, potvrđujemo da postoje sistemske strukture kontrole unutar našeg društva koje prožimaju naš pokret. Stoga, afirmišemo Kodeks ponašanja koji uzima u obzir navedeno.

Naša vizija je da oslobodimo svet od tehnoloških i pravnih prepreka kako bi svi softverski proizvodi i radovi kulture bili slobodni kao što je to definisano u GNU projektu i definiciji slobodnih dela kulture.

II. Ciljevi

- **Ujedinite se:** Uspostavite veze između hakera, aktivista i učesnika pokreta za slobodni softver i pokreta za slobodnu kulturu.
- **Obrazujte se:** Obezbedite i delite izvore informacija o slobodnom softveru i slobodnoj kulturi.
- **Osposobite druge:** Obezbedite podršku i smernice za lica koja koriste i doprinose besplatnom softveru.
- **Povežite se:** Formirajte saveze sa organizacijama vezanim za ovu problematiku i izgradite koalicije sa drugim grupama koje deluju protiv ugnjetavanja.
- **Poboljšavajte:** Promovišite razvoj slobodnog softvera i slobodnih dela kulture.

⁹ Ideja vodilja (eng. *Mission Statement*) i Kodeks ponašanja (eng. *Code of Conduct*) su tekstovi namenjeni svim učesnicima na kampanjama, projektima i događajima koji se održavaju u okviru *LibrePlanet* konferencije. Originalni tekstovi su dostupni na stranicama slobodne enciklopedije Vikipedije (https://libreplanet.org/wiki/LibrePlanet:About/Code_of_Conduct, https://libreplanet.org/wiki/LibrePlanet:About/Mission_Statement).

Kodeks ponašanja

sa engleskog preveo dr Miloš Đurić
Univerzitet u Beogradu – Elektrotehnički fakultet, Beograd, Srbija
milos.djuric@etf.bg.ac.rs

Ovaj Kodeks ponašanja odnosi se na nas, kao učesnike u bilo kojoj kampanji, projektima i zajednicama pod nazivom *LibrePlanet*, a obuhvata naše ponašanje na bilo kom predmetnom forumu, mejling listi, IRC kanalu, vikiju, veb sajtu, javnom skupu ili u privatnoj prepisci.

I. Pravila

A. Budite učtivi.

Poštujte jedni druge, kao i ljude izvan zajednice ili novopridošle članove. Lični napadi, govor mržnje, trolovanje, obmanjivanje, spamovanje i diskriminacija na osnovu stvari, kao što su pol, rasa i seksualnost, neće se tolerisati.

Radimo na tome da sloboda korisnika važi za sve, a to se odnosi i na one koji se u potpunosti ne slažu sa nama. Pre nego što ćete da osudite pojedince zbog toga što se ne slažu baš u potpunosti ili se čak ne slažu uopšte sa Vama, dostojanstveno pokušajte da im pomognete da bolje shvate Vaše gledište i pokušajte takođe da shvatite njihova gledišta. To zahteva postojano održavanje našeg najboljeg ponašanja. Frustracija koja proizilazi iz neslaganja ili čak namerno agitovanje nisu valjani izgovori za loše ponašanje. Različita gledišta predstavljaju snagu za raznovrsne zajednice, i treba ih konstruktivno rešiti, uvek sa pažnjom da se iznađe zajednički teren, pružajući jedni drugima profit proizašao iz sumnje, uz oprez da ne dođe do pogrešnog tumačenja. Izbegavajte prekomerno odbrambene ili pak agresivne reakcije i pokušajte da umirite bilo kakve neuobičajene situacije kako biste sprečili eskalaciju konflikata. Produktivna zajednica čini da se ljudi osećaju prijatno i dobrodošlim.

B. Budite obzirni prema drugima

Imajte na umu da naše ponašanje direktno utiče na druge, uključujući kolege i zajednicu, i posmatrajte funkcionisanje *LibrePlaneta* kao jedne celine. Ovo uključuje mnoge osnovne stvari kao što je traženje pomoći ako niste sigurni u vezi sa nečim, ili najava o napuštanju projekta i trud da se pronađu drugi koji bi nastavili tamo gde ste stali prilikom odlaska. Svi radimo zajedno za slobodan softver, a uspeh naših napora zavisi od naše sposobnosti da sarađujemo. Svi naši doprinosi su vredni i drugi će ih nadograditi, a zauzvrat, naš rad će zavisiti od rada tih drugih.

C. Sarađujte

Cilj je da se naprave saveznici gde god je to moguće, a da se izbegnu potpuni prekidi u saradnji. Trebalo bi da odlučno zastupamo naš skup ideala dok smo istovremeno prijemčivi kao pokret. U velikoj meri podstiče se saradnja. Pokušajte da doprete do što većeg broja pojedinaca, kao i do postojećih projekata i grupa. Sav posao bi trebalo obavljati što je moguće transparentnije i objavljujati tako da se omogući drugima da učestvuju u raspravama i da budu uključeni Vašim zalaganjem.

D. Zastupajte slobodu

Pokret za slobodni softver je pre svega društveni pokret, pa Vas ljubazno molimo da pročitate naša ključna dokumenta kako biste razumeli suštinu naše filozofije. Shodno pravilima od A do C, nemojte biti agresivni prema drugima koji možda ne dele istovremeno iste stavove. Ako ne podstičemo i nemamo poštovanja, ne možemo se nadati da ćemo dobiti podršku drugih. Uobličite predmete debate i argumente tako da doprinose promeni mišljenja, a ne otuđivanju posetilaca. Mala je verovatnoća da će Vas ljudi saslušati ako na bilo koji način osećaju kao da ih napadate. Oni su spremniji da prihvate ideje koje su predstavljene na pozitivan i konstruktivan način. Imati obzira prema drugima ne znači žrtvovanje naših suštinskih ideala; Trebalo bi da uvek rešavamo probleme na kojima radimo u smislu tih ideala. Ovo znači da koristimo jezik koji naglašava slobodu, poput upućivanja na operativni sistem koji promoviramo kao „GNU / Linux“, da promoviramo slobodni softver pre nego otvoreni kod, i podstičemo ljude da isprobaju distribucije koje su u potpunosti zalažu za slobodu.